

מוסיקה

מוסיקה ישראלית בחוץ-לארץ

מאת אריה זקס

דרמטי, וסיום שקט והרהורי. הסיג' נון הישראלי העממי היה מיוצג ב"קונצרט זה על ידי יצירת מרק לברי "עמק".

יצירה חדשה מפרי עטו של מרק לברי, זכתה בריבזמן בביצוע-בכורה בארצות-הברית, והיא "עבודת ה-קודש" לבאריטון, למקהלה, לאורגן ולתזמורת. היצירה הוזמנה על ידי הקהילה "עמנואל", ובוצעה בבית-הכנסת שלה שבלוס-אנג'לס, בניצוח המחבר. גם מביצוע זה הגיעו לארץ הקלטות והושמעו והוסברו כאן על-ידי המחבר, עוד לפני ביצוע היצירה בארץ, שיתקיים בקרוב.

בניגוד למחברים קודמים שעסקו באותו הנושא, כגון ארנסט בלוך, יוסף אחרון ודרייט מאיו — שאף הם הוזמנו על-ידי אותה קהילה, מוותר לברי על כל הדגשה של הגורם הדתי, וכן על השימוש בנוסח היהודי המסורתי. במקום זה ממלא לברי את יצירתו רוח ישראלית עממית. מקלחת "הללויה", בה מסתיימת היצירה, חוברת בקצב של הורה. הסיגנון החגיגי נוצר תוך ניצול יפה של האפשרויות הצליליות, הניתנות על ידי ההרכב של הסוליסט, מקהלה, אורגן ותזמורת. אף יצירה זו נתקבלה בהתלהבות רבה.

בימים אלה נודע, כי התזמורת ה"סימפונית הווינאית קיבלה לביצוע בכורה את הסימפוניה השנייה, מאת המחבר הירושלמי הנודע יעקובי, בד"ר רוס-אפריקה השמיעה הזמרת בטסי דה-לה-פורטה בשידוריה ובהופעותיה הסומביות, שורת שירים עבריים מאת אריך וולטר שטרנברג, קראל סלומון, מכס ברוד ומרק לברי, בעברית כ"מובן — שלמדה בהזדמנות ביקורה בארץ לפני שנה, במסגרת הפסטיבל הבין-לאומי בחיפה למוסיקה חדישה, ולבסוף יש להזכיר ברשימה זו גם את יצירתו החדשה של יוסף קמיני-סקי, "רשמים מישראל", המבוצעת בתכניות התזמורת הפילהרמונית ה"ישראלית, במסגרת סיורה הנוכחי ב"ארצות אירופה.

בסיכום יש לומר, כי גם המבצעים וגם קהלי-המאזינים ברחבי-העולם, מתייחסים באהדה ובחיוב כלפי יצירות מחברינו ומכירים בערכן וב"כנותן.

רבים ההדים על ביצוען של יצירות של מחברים ישראלים ב"רחבי אירופה וארצות-הברית, ועל ההתעניינות הערה של קהל המאזינים ביצירות אלו.

לפני כרבע שנה נערך בבריסל, בירת בלגיה, קונצרט חגיגי, שתכניתו היתה מוקדשת ברובה למוסיקה הישראלית, בביצוע התזמורת הסימפונית של שירות השידור הבלגי, בניצוח המנצח הישראלי ארתור גלברון. בקונצרט זה בוצעו ביצוע בכורה שתי יצירות מפרי-עטם של מחברים ישראלים, האחת היא: מ"בוא, פסאקאליה ופוגה מאת המנצח ארתור גלברון, והשנייה: סימפוניה מס' 1 מאת יוסף טל. הקלטות מאותו קונצרט הגיעו זה עתה לארץ, כך ש"נשמע אותן היצירות בביצוע התזמורת הבלגית, עוד לפני שבוצעו כאן. על אף אופיין החדש והמקורי של שתי היצירות, קיבל אותן קהל-המאזינים בבריסל, וכן הביקורת ה"מוסיקלית בעתונות בלגיה, בהתלהבות ובהבנה מלאה של המיוחד אשר בהן.

שלושת החלקים של יצירת גלברון, המבוא, הפסאקאליה והפוגה, משור-לבים זה בזה ומהווים יחידה צורתית ותיאמטית. אם כי המחבר בחר בצורת טרום-קלסיות, אין זאת כלל וכלל יצירה ניאורקלאסית, אבסטרקטית, אלא תכנה הוא רומנטי ובהחלט אישי, וכך גם התיזמור הוא עשיר ב"גוונים תזמורתיים. אין ביצירה זו מ"שום רמז מכוון לסיגנון ישראלי או יהודי, ודבר זה אינו מפליא, לאחר ששמענו מפי א. גלברון לעתים קרובות בגילוי-לב, כי הוא משוכנע ש"המוסיקה הישראלית תקום, מבלי ש"בשלב זה של תחייתה, יהא צורך לעסוק בסיגנון לאומי מיוחד.

מאידך, מבוססת הסימפוניה הראשונה מאת יוסף טל על נושא יהודי מסורתי, ונושא זה הוא הגרעין של היצירה כולה, על שלושת חלקיה. חלקים אלה אינם פרקים נפרדים, אלא משולבים גם הם זה בזה לצורה של מבוא אטי, חלק אמצעי מהיר ו-